

значення рослин та тварин у природі та житті людини, сформувати та розвинути знання про екологічні зв'язки, про взаємозв'язок людини з природою.

Список використаних джерел:

1. http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/znpnarpv_ppn/2010_56/10klmeos.pdf
2. http://lib.iitta.gov.ua/2545/1/Kolonkova_1443244.pdf
3. <http://social-science.com.ua/article/366>
4. http://www.oencum.if.ua/files/Metod_SES_2011.pdf
5. https://media.wix.com/ugd/3f4c10_a5e58de258834e0ea23f83954678d7ec.pdf
6. http://mandrivnikl.blogspot.ru/p/blog-page_13.html

Маслєніков Р.В.

директор,

Комунальний заклад «Середня загальноосвітня школа № 27»

Кам'янської міської ради

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В СЕРЕДНІЙ ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ ДО ПРОЦЕСУ ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНИНА-ПАТРІОТА

Патріотичне виховання – це сфера духовного життя, яка проникає в усе, що пізнає, робить, до чого прагне, що любить і ненавидить людина, яка формується.

В. Сухомлинський

Наша країна переживає важкий період соціальних потрясінь. Трагічні події, які відбуваються на сході нашої держави, не залишають байдужими нікого. У цей час батькам і педагогам необхідно переглянути систему цінностей, яку формуємо у дітей, та надати перевагу духовному і моральному над матеріальним та егоїстичним, плекати у молодшого покоління любов як до свого рідного краю, так і до всієї розмаїтої та багатонаціональної України. В тяжкий час випробувань учителям слід комплексно підходити до таких питань, які б стали пріоритетними у їх вихованні. Патріотично-громадське виховання – це безумовно пріоритетний напрямок роботи закладу.

Виховання у молодого покоління почуття гордості за свою країну, готовності бути гідним громадянином України, відданості справі зміцнення державності, активної громадянської позиції нині визнано проблемою загальнодержавного масштабу. Тож дуже «важливо, щоб

кожен навчальний заклад став для дитини осередком становлення громадянина-патріота України, готового брати на себе відповідальність, самовіддано розбудовувати країну як суверенну, незалежну, демократичну, правову, соціальну державу, забезпечувати її національну безпеку, сприяти єдності української політичної нації та встановленню громадянського миру й злагоди в суспільстві» [2, с. 3].

Патріотизм покликаний дати новий поштовх для розвитку духовності нації. Це є нагальною потребою і держави, і суспільства, і особистості. Державі необхідно, щоб всі діти вирости національно свідомими громадянами. Суспільство зацікавлене в тому, щоб розвиток особистості здійснювався на моральній основі. А особистість, віддаючи свою любов Батьківщині, прагне досягти взаємності. Реалізація заявлених викликів забезпечить країні гідне місце у цивілізованому світі.

В.О. Сухомлинський стверджував, що «... патріотичне виховання школярів доцільно здійснювати на загальнолюдських та національних цінностях, серед яких провідними є: любов до рідної землі, народу й Батьківщини, любов до найбільш рідних людей, членів сім'ї та родини, любов до рідної мови, шанобливе й бережливе ставлення до історії та культури українського народу, праця на благо свого народу й батьківщини» [4, с. 256].

Серед методів і форм патріотичного виховання пріоритетна роль належить активним методам, що ґрунтуються на демократичному стилі взаємодії: виховні бесіди, пізнавальні інформації, складання усних і письмових текстів; тематичні уроки з української мови та читання; конкурси дитячої зображувальної творчості; метод проектів; ігрові подорожі; уроки пам'яті; ситуаційно-рольові ігри. На уроках доцільне використання інтернет-ресурсів; мультимедійних презентацій; відеороликів; слайд-шоу літературних та музичних композицій.

Ефективність патріотичного виховання в позаурочній діяльності значною мірою залежить від спрямованості виховного процесу, форм та методів його організації. Виховання любові до рідної мови – мета позакласного заходу «Наша мова – калинова». До визначних подій в житті країни в школі проходять уроки мужності, години пам'яті, виховні години, години спілкування: урок мужності «Україна – це територія гідності і свободи», урок-реквієм «Герої Небесної сотні», урок «Державні символи України», проведення конкурсу малюнків на тему «Солдатській славі вклоніться», виховна година «Молюсь за тебе, Україно».

Сьогодні надає нам безліч прикладів мужності українців, які стали на захист Батьківщини, часто ціною власного життя доводячи вірність своєму народові, продовжуючи боротися за мир і спокій у рідній державі. Початкова школа активно залучається до акцій, спрямованих на підтримку бійців АТО: «Ліки замість квітів» (допомога воїнам АТО), «Дитячий лист і малюнок, що зігриває серце воїнам АТО», «Оберіг для солдата». Діти старанно готували обереги для бійців, щиро бажаючи,

щоб вони повернулися живими та неушкодженими до своїх домівок. Учні надіслали воїнам свої малюнки, що відтворюють надію на перемогу, нагадують бійцям про затишок у рідному домі, підтримують та лікують зранені війною душі.

Сьогодні педагоги шукають нових методів навчання учнів за єдино правильним принципом: навчання із захопленням, навчання із радістю пізнання, навчання з любов'ю до світу, до природи, до історії, до людей.

Музейна педагогіка – це інноваційна педагогічна технологія, яка базується на інтеграції суспільно-гуманітарних наук: історії, музеєзнавстві, мистецтвознавстві, природознавстві, культурознавстві, лінгвістиці, соціології, психології, філософії та сприяє розвиткові творчих здібностей учнів [1, с. 6].

Музей і навчальний заклад за метою своєї діяльності традиційно мають багато спільного: вони прагнуть виховувати почуття патріотизму, свідоме ставлення до надбань світової та вітчизняної науки і культури; розвивати мислення, творчі здібності та певні практичні навички, стимулювати творчу активність особистості. Музейна педагогіка відіграє роль посередника між музеєм і навчальним закладом, сприяючи створенню ефективного навчального середовища, формуванню в учнів емоційно-ціннісного ставлення до знань, подоланню міжкультурних стереотипів [3, с. 106].

Однак на практичному рівні питання використання потенціалу шкільних музеїв у навчально-виховному процесі, застосування елементів музейної педагогіки у роботі навчальних закладів потребують свого вирішення. Необхідною є розробка науково-методичного супроводу цих процесів, формування змісту навчально-виховної діяльності музеїв відповідно до умов та регіональних традицій, підвищення професійної компетентності педагогів щодо проблеми.

Колектив нашої школи працює над питанням застосування музейної педагогіки, як засобу громадянського виховання учнів, відновлення історичної пам'яті молодого покоління через діяльність шкільного музею. Педагоги та учні зібрали чимало цікавих експонатів (предмети побуту, одягу, фото тощо), загальна кількість яких понад 1500. Музей має такі експозиційні розділи: «Із століття в століття», «Все почалося з заводу...», «Двадцятий вік – крутий погонич», «Романкове – найкраще на землі», «Життя – це бій, в поезії і в прозі...».

Шкільний музей – це особливий центр, де учні представляють експозиції, проводять оглядові та тематичні екскурсії. Експонати із запасників використовують на заняттях та виховних заходах. Застосування музейної педагогіки передбачає врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, їхніх інтересів; добровільність вибору дитиною виду діяльності відповідно до її здібностей. Із складу учнів, які цікавляться історією, бажають донести до слухача найцікавішу інформацію з представлених матеріалів, створено групу екскурсоводів.

Патріотичне виховання – пріоритетний напрям навчально-виховної діяльності закладу.

Зміст патріотичного виховання передбачає глибоке розуміння вікових, індивідуальних рис і можливостей учня, повагу до особистості дитини, турботу про її гармонійний розвиток, встановлення взаємин співробітництва у навчально-виховному процесі засобами інноваційних технологій.

Прищеплення учням шанобливого ставлення до рідної мови – базова складова патріотичного виховання.

Музейна педагогіка – інноваційна педагогічна технологія, яка сприяє формуванню соціально-громадянського досвіду учнів, виховання патріотизму та любові до України на основі історичної спадщини народу.

Список використаних джерел:

1. Вайберг Т.Б., Хавіна С.Я. Музейна педагогіка – перспективний напрям в сучасній системі національної освіти // Вивчаємо українську мову і літературу. Позакласна робота. – 2014. – № 2. – С. 4-7.
2. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді (наказ Міністерства освіти і науки України від 16. 06.2015 р. № 641).
3. Мандебура Е.П. Музейно-педагогічна діяльність в системі підготовки вчителя початкових класів / Е.П. Мандебура // Початкова школа. – 2010. – № 3. – С. 104-107.
4. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям / В.О. Сухомлинський // Вибрані твори: у 5т., К.: Радянська школа. – 1976. – Т. 3 – С. 7–279.

Пшеславська С.О.

аспірант,

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ВИКОРИСТАННЯ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАННЯ ФОРМУВАННЯ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Важливою і невід'ємною складовою будь-якого суспільства виступають шлюбно-сімейні відносини. Сім'я, будучи основним соціальним інститутом, взаємодіє з усіма сферами життєдіяльності особистості (економіка, політика, право, духовна культура). Саме у родині людина з ранніх років набуває першого досвіду соціалізації, отримує можливість спілкування з близькими їй людьми і продовження свого роду, що і є для більшості людей сенсом їхнього життя і діяльності. Традиційно сім'я сприяє трансляції найважливіших духовних